

تدوین هندسه انقلاب - پیش‌نویس طرح

براساس سخنان امام(ره)، موضوع «مردم»، «استقلال کشور»، «تدین و پایبندی به مبانی اسلامی»، «مبارزه با استکبار و زورگویی»، «مسأله فلسطین»، «موضوع معیشت مردم»، «توجه به مستضعفین و رفع فقر»، خطوط اصلی انقلاب هستند که از ترکیب آنها «هندسه انقلاب» به‌دست می‌آید.

مقام معظم رهبری، ۱۴ بهمن ۱۳۹۴

هندسه چیست؟

در لغتنامه دهخدا و فرهنگ معین هندسه با چنین مضامینی تعریف شده است:

«اندازه و شکل»، «علمی که در آن از احوال مقادارها و اندازه‌ها بحث شود»، «رشته‌ای از ریاضیات که مطالعه در فضا و اشکال و اجسام قابل تصور در این فضا می‌نماید»، «معرب اندازه».

فرهنگ عمید ریشه این لغت را «handačak» می‌داند که واژه‌ای پهلوی‌ست، همان‌که امروزه «اندازه» گفته می‌شود. این واژه پس از رفتن به زبان عربی به صورت «هندسه» تلفظ شده و پس از بازگشت به فارسی «هندسه» گردیده است.

اما کاربردی که امروزه واژه هندسه در علوم پیدا کرده است، ناشی از معادل‌سازی آن برای لغت Geometry در زبان انگلیسی‌ست. ژنومتری این‌طور تعریف شده است:

«برگرفته از زبان یونان باستان: اندازه‌گیری زمین؛ ژئو = زمین، مترون = اندازه»، «شاخه‌ای از ریاضیات که به پرسش‌هایی درباره شکل، اندازه، مکان نسبی اشکال و مختصات فضا می‌پردازد».

فارغ از معنای لغوی «هندسه»، این واژه در معنایی اصطلاحی، کاربردهایی در علوم دیگر، غیر از ریاضیات، یافته است. خصوصاً در علوم سیاسی و اجتماعی و همچنین معرفت‌شناسی به ترکیباتی مانند: «هندسه قدرت» (Power geometry)، «هندسه معرفتی» و «هندسه تشکیلات» بر می‌خوریم.

در این کاربردها، به نظر می‌رسد «هندسه» به معنای «ساختار و شاکله» منظور نظر است؛ نحوه خاصی از ترکیب اجزا که نظم ساخت‌یافته را در راستای هدفی مشخص پدید می‌آورد.

ضرورت دستیابی به هندسه انقلاب

جمهوری اسلامی از بدو تشکیل خود، اصول و قواعدی را محور موضع‌گیری‌های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی خود قرار داده، در مواجهه با حوادث و پدیده‌های خارجی و داخلی، از آنها تخطی ننموده است.

این اصول که برگرفته از ایدئولوژی انقلاب و مبتنی بر تطبیق نظریات سیاسی اسلام بر شرایط جهان در دوران معاصر است ساختاری منسجم و هدفمند را شکل می‌دهد که مسیر انقلاب را تا این لحظه در جهتی معین و ثابت

حفظ نموده است.

ضرورت حفظ جهت حرکت انقلاب و استمرار آن در مسیر تکامل و پیشرفت، ما را به ضرورت شناسایی این ساختار می‌رساند. ساختاری که می‌توان آن را «هندسه انقلاب» نامید.

منبع شناخت هندسه انقلاب

تطبیق نظریات سیاسی اسلام بر شرایط معاصر، عملی اجتهادی‌ست، نوع خاصی از اجتهاد که با توجه به این‌که موضوع آن «حکومت» است، می‌توان آن را «فقه حکومتی» نامید؛ اصطلاحی نوپدید که بیش از یکی دو دهه عمر ندارد و هنوز قواعد روشن و تثبیت‌شده‌ای از آن در دست نیست.

تنها منبعی که در حال حاضر می‌تواند روشن‌گر اصول و قواعد مدیریت انقلاب باشد، رفتارهای مؤسس آن است. هنگامی که تجربه‌ای موفق در پیش روست، بررسی اقوال و افعال و موضع‌گیری‌های فردی که این تجربه‌ها را آفریده است، می‌تواند به شناسایی ساختار و شاکله انقلاب بر اساس اصول و قواعدی ثابت منجر شود.

از این رو، منبع انحصاری یافتن «هندسه انقلاب» در این وهله، گفتار و کردار حضرت امام راحل (ره) می‌باشد.

شیوه دستیابی به هندسه انقلاب

مجموعه معظمی با نام «صحیفه نور» پس از رحلت حضرت امام (ره) منتشر شده که حاوی تقریباً تمامی بیانات، نامه‌ها و بیانیه‌های معظم‌له است.

شیوه اول

بسامدیابی گویه‌های مطروحه در این مجموعه می‌تواند بهترین راه برای یافتن اولویت‌ها و اصول حاکم بر مدیریت انقلاب باشد.

۱. تقطیع متن و انتساب نمایه به هر قطعه (هر نمایه مانند یک عنوان، بیانگر خلاصه‌وار محتوای قطعه است)
۲. تجمیع نمایه‌ها، یکسان‌سازی و مرتب‌سازی الفبایی
۳. بررسی نمایه‌ها و استخراج کلیدواژه از آن
۴. یکسان‌سازی کلیدواژه‌ها و مرتب‌سازی الفبایی همراه با بسامدیابی (اندازه‌گیری تکرار)
۵. طبقه‌بندی کلیدواژه‌ها به صورت درختی
۶. درج نمایه‌ها ذیل کلیدواژه‌های خود در ساختار درختی
۷. جایگزین نمودن کلیدواژه‌ها با گزاره‌های توصیفی و دستیابی به درختواره محتوایی صحیفه نور

در این مرحله، درختواره‌ای در اختیار خواهد بود که سرشاخه‌های آن اصول اصلی مدیریت انقلاب بوده و شاکله این درختواره، «هندسه انقلاب» را توصیف می‌نماید.

شیوه دوم

رهبر معظم انقلاب، هفت اصل مهمی را که می‌تواند بیانگر سرشاخه‌های این درختواره بوده و موضع‌گیری‌های امام (ره) را نشان می‌دهد به شرح ذیل بیان فرموده‌اند:

۱. مردم
۲. استقلال کشور

۳. تدبیر و پایداری به مبانی اسلامی
۴. مبارزه با استکبار و زورگویی
۵. مسأله فلسطین
۶. موضوع معیشت مردم
۷. توجه به مستضعفین و رفع فقر

با توجه به زمان زیادی که شیوه اول به خود اختصاص می‌دهد، رهیافت فوق می‌تواند مسیری سریع‌تر برای دستیابی به «هندسه انقلاب» در اختیار ما گذارد.

۱. مبنا قرار دادن هفت مسأله طرح شده توسط مقام معظم رهبری (حفظه‌الله)
۲. استخراج کلیدواژه‌های مرتبط با هر کدام از مسائل هفتگانه
۳. جستجوی رایانه‌ای کلیدواژه‌ها در مجموعه صحیفه نور
۴. گزینش قطعات یافت شده و تجمیع آن‌ها حسب کلیدواژه‌ها
۵. بررسی قطعات و یافتن کلیدواژه‌های جدیدی که احتمالاً مغفول مانده
۶. جستجوی کلیدواژه‌های جدید و اضافه نمودن قطعات یافت شده به مجموعه قبلی
۷. غربال قطعه‌های متن و کنار گذاشتن مطالب غیر مرتبط
۸. بررسی متون گزینش شده و طبقه‌بندی آن‌ها ذیل مسائل هفتگانه
۹. نظم دادن قطعات مندرج ذیل هر مسأله، تا رسیدن به یک درختواره برای هر کدام از مسائل

این روش زمان و هزینه کمتری به خود اختصاص می‌دهد و زودتر به نتیجه می‌رسد. محصول آن نیز تبیین هندسه انقلاب ذیل هفت مسأله ذکر شده می‌باشد.

نیروی انسانی، زمان و هزینه

آنچه به عنوان زمان و هزینه ذکر می‌گردد برای تعریف یک پروژه بر اساس شیوه دوم می‌باشد. با توجه به این نکته که پیشاپیش حجم فیش‌هایی که استخراج خواهد شد مشخص نمی‌باشد، نمی‌توان رقم دقیقی برای هزینه‌های این پژوهش تعیین نمود. از این رو، محاسبات بر اساس تخمین صورت پذیرفته است.

استخراج کلیدواژه‌ها	۱۰ نفر / ساعت	۲/۰۰۰/۰۰۰/- ریال
جستجوی کلیدواژه‌ها، استخراج و تجمیع فیش‌ها	۲۰۰۰ نفر / ساعت	۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/- ریال
غربال، بررسی و طبقه‌بندی فیش‌ها ذیل مسائل	۱۰۰۰ نفر / ساعت	۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/- ریال
طراحی درختواره نهایی برای هر مسأله	۳۵۰ نفر / ساعت	۷۰/۰۰۰/۰۰۰/- ریال
هزینه کاغذ، پرینت، کاربرگ و سایر خدمات پژوهشی	یک درصد	۳/۰۰۰/۰۰۰/- ریال

جمع کل ۳۷۵/۰۰۰/۰۰۰/- ریال

این پروژه به نظر می‌رسد با پنج نفر نیروی انسانی قابل انجام در سه ماه باشد. ماه نخست برای استخراج کلیدواژه‌ها و تجمیع فیش‌ها و ماه دوم برای طبقه‌بندی فیش‌ها و طراحی درختواره.